

Hugo Bouter

Het tabernakel- of tempelplan in het evangelie naar Johannes

“Jezus antwoordde en zei tot hen: Breekt dit tempelhuis af en in drie dagen zal Ik het oprichten”.

Johannes 2:19

Wat is het tabernakel- of tempelplan?

Met deze uitdrukking wordt bedoeld op de opbouw van de tent van ontmoeting, die uit de voorhof, het heilige en het allerheiligste bestond. Deze indeling in drieën vinden we ook terug in de tempel. Er is een zekere progressie, een voortgang, een bepaalde geestelijke groei verbonden met het betreden van de voorhof en het ingaan in Gods heiligdom. De voorhof spreekt van een afgezonderde plek op aarde, waar het volk van God toegang heeft om Hem te dienen en offeranden te brengen bij het brandofferaltaar. Het heilige was speciaal het werkterrein van Aäron en zijn zonen, de priesters, die in de voorhof ook dienst deden bij het brandofferaltaar. Maar om hun taken goed te kunnen verrichten, moesten zij eerst hun handen en voeten wassen in het koperen wasvat¹ dat tussen de tentwoning en het brandofferaltaar stond (Ex. 30:17-21).

¹ Vergelijk in dit verband de voetwassing van de discipelen in Johannes 13, die voor hen nodig was – en die figuurlijk gesproken ook voor ons noodzakelijk is – om deel mét Christus te kunnen hebben in de positie die Hij nu inneemt in de hemel. Hier zien wij dus al een parallel met de tabernakel, hoewel de voetwassing méér beoogt dan het geschikt maken

Het allerheiligste mocht slechts eenmaal per jaar worden betreden door de hogepriester, namelijk op de Grote Verzoendag. Hij ging dan in eenvoudige linnen kleren naar binnen met welriekend reukwerk in een vuurpan en met het bloed van zondoffers in een sprengbekken om dat op en ook zevenmaal vóór het verzoendeksel te sprenkelen (Lev. 16:14). Het verschijnen in het heilige der heiligen, in Gods directe tegenwoordigheid, is uiteraard het hoogtepunt van onze geestelijke groei. Het maximaal haalbare voor een mens is immers God te aanschouwen in het heiligdom, en daar Zijn sterkte en heerlijkheid te zien (Ps. 63:3) – hoewel dit onder het oude verbond slechts zeer beperkt mogelijk was, doordat God in donkerheid woonde in de wolk en de beslotenheid van het heilige der heiligen.

Als priesters onder het nieuwe verbond bezitten wij echter vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs de nieuwe en levende weg die Hij ons heeft ingewijd door het voorhangsel heen, dat is Zijn vlees (Hebr. 10:19-20). Het is de verhoogde en verheerlijkte Mens, de Bedienaar van het hemelse heiligdom, die de toegang tot de genadetron voor ons heeft ontsloten (Rom. 3:25; Hebr. 4:16; 9:4-5). Wij mogen Hem eerbiedig volgen op al Zijn schreden en met Hem de Vader prijzen.

De tempel in het evangelie naar Johannes

In dit evangelie plaatst Christus Zichzelf tegenover de rituelen in de tempel van Herodes, en vervangt Hij die door Zijn eigen Persoon en Zijn werk. Als wij ons afvragen naar aanleiding van de tempelreiniging in Johannes 2, waar nu werkelijk de glorie van God woonachtig was in die tijd, dan is het antwoord dat de tempel van Christus' lichaam de ware woonplaats van Gods heerlijkheid was. De discipelen hebben die heerlijkheid door het geloof aanschouwd in de Mens Christus Jezus, de eniggeboren Zoon van de Vader, en dat zal ook met ons het geval zijn als wij biddend de Schriften bestuderen (Joh. 1:14; 1 Joh. 1:1-4).

voor priesterdienst. Het gaat in Johannes 13 tot 17 om het deelhebben aan de dingen waaraan Christus Zelf deel had, het genot van de zegen die Hijzelf steeds genoot en die nu ook eeuwig ons deel is (Zijn blijdschap, Zijn liefde, Zijn vrede, Zijn kennis van de Vadernaam, en ook Zijn heerlijkheid).

Christus sprak in Johannes 2 over de tempel van Zijn lichaam, die zou worden afgebroken door de Joden, maar dan in drie dagen weer zou worden opgericht (Joh. 2:19-22). Het teken van Zijn eigen dood en opstanding was het bewijs dat Hij inderdaad de bevoegdheid had het huis van Zijn Vader hier op aarde te reinigen. Maar het eigenlijke tempelhuis was voortaan dat van Christus' lichaam, en Hij zou het weer oprichten – dus opstaan uit de doden – in de kracht van Zijn eeuwige godheid. Hij zou Zijn eigen leven afleggen en het ook hernemen (Joh. 10:17-18). Maar in Zijn opstanding zou ook de heerlijkheid van God de Vader worden gemanifesteerd, evenals dat was gebeurd bij de opwekking van Lazarus (Joh. 11:4, 40; 12:28; Rom. 6:4). Zo was het later ook bij de verheerlijking van de Zoon des mensen in de hemel: het was een toneel van morele en van daadwerkelijke goddelijke glorie, het onderpand van onze eigen verheerlijking (Joh. 13:32; 17:1-24; Rom. 8:29-30).

In de hoofdstukken die volgen in dit evangelie, bevinden wij ons telkens weer in de *voorhoven* van de tempel, zoals soms ook expliciet wordt aangegeven (Joh. 7:10-14, 37; 8:2, 20, 59; 10:22-23). De Heer gaf onderwijs bij de schatkist, en ook terwijl Hij wandelde in de zuilengang van Salomo. Maar uiteindelijk verliet Hij de tempel en kondigde Hij aan dat Hij Zijn eigen schapen naar buiten zou leiden, en dat Hij nog andere schapen wilde toebrengen en hen zou toevoegen aan de éne kudde die zou worden gevormd op grond van Zijn dood en opstanding, de éne familie van Gods kinderen (Joh. 10:3-4, 16; 11:51-52).

De Heer wandelt dan niet meer vrijuit onder de Joden, omdat zij van plan zijn Hem te doden, maar Hij wordt toch geëerd resp. als de Zoon van God, de Koning van Israël en de Zoon des mensen (Joh. 11 en 12). Telkens wijst Hij in de hoofdstukken 8 tot en met 12 ook op Zichzelf als het Licht van de wereld, dit in contrast met de grote kandelaars in de voorhof die het tempelplein verlichtten.

Het heilige en het allerheiligste

Pas bij de tonelen in de bovenzaal gaan wij om zo te zeggen het heiligdom binnen, en de voetwassing van Johannes 13 is de voorbereiding hiertoe. Wij hebben nu nog steeds de wassing met water door middel van het Woord nodig om werkelijk deel *met Christus* te hebben en van onze zegeningen in de hemelse gewesten te kunnen genieten (Joh. 13:8; Ef. 1:3; 5:26).

In Johannes 14 tot 16 spreekt Christus eerst met Zijn discipelen over het Vaderhuis met de vele woningen – waarvan de tempel met zijn vertrekken ook een beeld vormde volgens Johannes 2:16 –, en daarna over het werk van de Trooster, de Heilige Geest, die Hij hun zou zenden van de Vader om voor altijd woning bij hen en in hen te maken.

De kandelaar in het heilige spreekt van de verheerlijkte Heer als de Drager van het getuigenis van de Heilige Geest; en het is van belang dat de zeven lampen hun licht verspreidden in de richting van de voorzijde van de menora zelf (Num. 8:2). De Geest is gekomen om van *Christus* te getuigen en Hem te verheerlijken, maar daarnaast toont Hij ons ook onze verbondenheid met Hem en onze plaats in Hem voor Gods aangezicht. Christus draagt al de Zijnen voortdurend voor het aangezicht van God; daarvan spreekt de tafel van de toonbroden.

Het reukofferaltaar vinden wij aan het slot van Johannes 16, waar de Heer Jezus spreekt over de kracht van het bidden in Zijn naam (Joh. 16:23-28). En het welriekende reukwerk van gebed en aanbidding hebben wij uiteraard ook in Johannes 17, met het bekende gebed van de Zoon Zelf. Soms wordt dit aangeduid als het hogepriesterlijk gebed, maar de relatie is intiemer, namelijk die van de Zoon tot de Vader. Zoals bekend mag worden verondersteld, bevond het gouden altaar zich direct vóór het voorhangsel dat de ark van het verbond onttrok aan het oog van de dienstdoende priesters. Naar zijn aard hoorde dit altaar eigenlijk in het *allerheiligste* thuis, maar het kon daar niet worden geplaatst zolang de dienst van de schaduwen stand hield (vgl. Hebr. 9:4, 6-12).

Op de ark van het verbond zelf en het verzoendeksel van louter goud wordt gezinspeeld in Johannes 19, waar wij lezen dat de Heer wist dat na Zijn bittere kruislijden alles was volbracht. Nadat nog een laatste profetie in vervulling was gegaan, kon Hij uitroepen: 'Het is volbracht!' (Joh. 19:28-30). Ik twijfel er niet aan dat op ditzelfde moment de kracht en de waarde van Zijn offerbloed voor de troon van God was gebracht in het hemelse heiligdom. Dit gebeurde niet pas na Zijn opstanding, zoals ook blijkt uit de geweldige tekenen die direct op het sterven van de Heer volgden: het voorhangsel van het tempelhuis scheurde van boven naar beneden, de aarde beefde en de rotsen scheurden, de graven werden geopend en vele lichamen van de ontslapen heiligen werden opgewekt (Matt. 27:50-54).

En in Johannes 20 verschijnt de opgestane Heer om zo te zeggen als de grote Hogepriester met opgeheven, zegenende handen vanuit het heiligdom aan de vergaderde discipelen, zoals Hij later bij Zijn komst in heerlijkheid ook zal

verschijnen aan het berouwvolle overblijfsel van Zijn aardse volk, dat Hem dan zal erkennen als hun Heer en hun God!

Oude Sporen 2014

